

østlandsforskning

Fritidsboligenes betydning i lokaløkonomien

Faktorer og kunnskapsstatus

Distriktssenteret – work shop på Værnes 23. mars 2011

Birgitta Ericsson

3 hovedtyper:

Former for økonomiske virkninger av fritidsboliger og faktorer som påvirker form og størrelse.

Faktor = 'påvirker'	Lokalisering: (avstand til hjem, senter og rekreasjon /aktivitetsområder, osv)	Organisering: (av utbyggingen, entreprenørvalg, drift og vedlikeholdsansvar, osv.)	Standard: (vegtilgjengelighet, strøm, vann/ avløp/renovasjon, bredbånd, annen infra)
Kommunal- økonomiske:	VAR, beredskap	VA utbygging og drift, vegvedlikehold/brøyting, utbyggingsavtaler, rekkefølgebestemmelser	Eiendomsskatt, VAR, helse-pleie-omsorg,
Lokaløkonomiske: (virkninger som kommer på kort sikt)	Avstand senter, lokalt handelstilbud/ tettstedshierarki	Utbyggingstakt, ferdighus/ snekkeroppsatt, total-/del-entreprise, lokal nærings-struktur	Bruksfrekvens, lokal tilgjengelighet (bil)
Nærings-/ bygdeutvikling: (virkninger som kan komme på lang sikt)	Aktivitets-/turisttilbud, lokale tilbud (vaktmester, ved, brøyting, ol.), løypekjøring, antall enheter, 'pendling til byen'	Grunneierlag, fellesløsninger utbygging/ arrondering, næringsssamarbeid	Bruksfrekvens, antall enheter, 'pendling til byen', hytteeiernes involvering i lokalt utviklingsarbeid

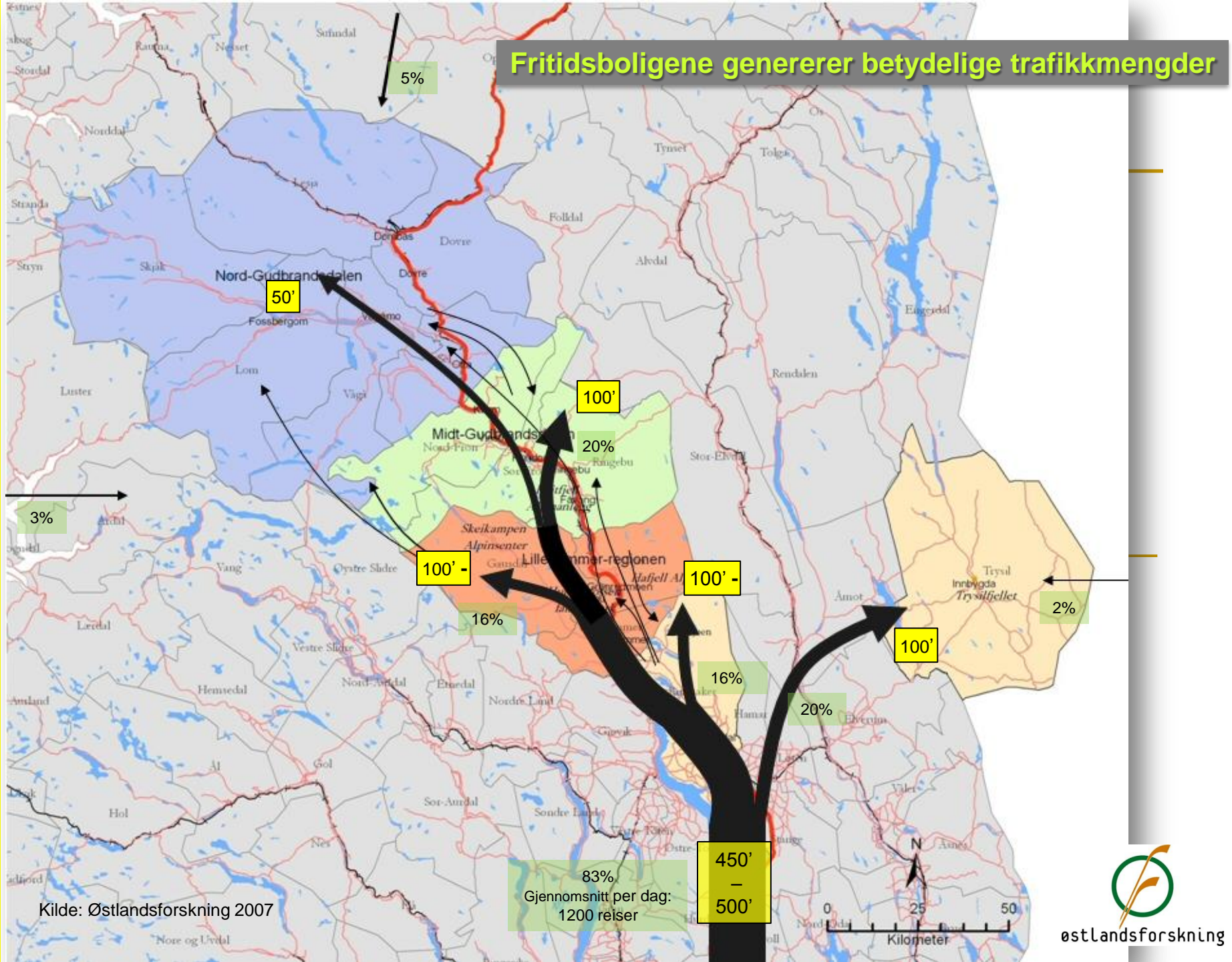
3 hovedtyper - kunnskapsstatus:

Former for økonomiske virkninger av fritidsboliger og faktorer som påvirker form og størrelse.

Faktor = 'påvirker'	Lokalisering: (avstand til hjem, senter og rekreasjon /aktivitetsområder, osv)	Organisering: (av utbyggingen, entreprenørvalg, drift og vedlikeholdsansvar, osv.)	Standard: (vegtilgjengelighet, strøm, vann/ avløp/renovasjon, bredbånd, annen infra)
Kommunal- økonomiske:	VAR, beredskap Lite	VA utbygging og drift, vegvedlikehold, utbygging, utbyggingsavtaler, rekkefølgebestemmelser Lite	Eiendomsskatt, VAR, helse- og omsorg, Lite
Lokaløkonomiske: (virkninger som kommer på kort sikt)	Avstand senter, lokalt handels- og tettsted Mye	Utbyggingstakt, ferdighet, snekketotal-/del-entreprise, lokal nærings-struktur Lite	Bruksfrekvens, lokal tilgjengelighet (bil) Mye
Nærings-/ bygdeutvikling: (virkninger som kan komme på lang sikt)	Aktivitets-/turisttilbud, lokale tilbud (vaktmester, ved, bro, løypekjøring, antall enheter, 'pendling til byen' Noe	Grunneierlag, fellesløsninger, utbygging, endring, næringsssamarbeid Lite	Bruksfrekvens, antall enheter, 'pendling til byen', barnes involvering i lokalt utviklingsarbeid Noe

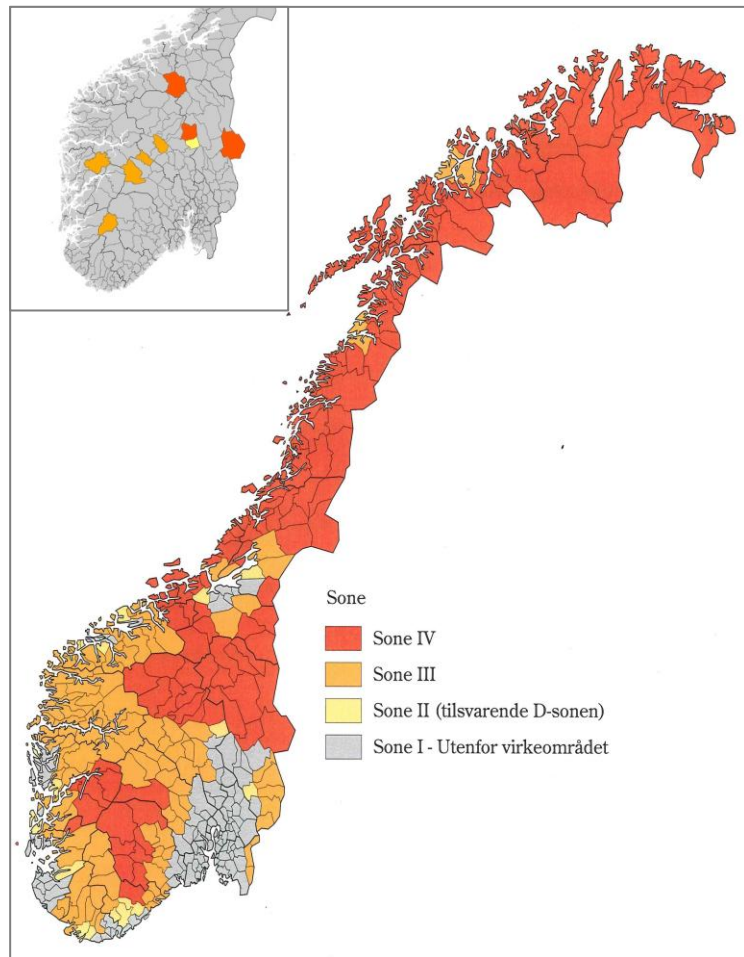

Fritidsboligene genererer betydelige trafikkmengder

Hvor 'skjer det'?

Lokalisering - tilvekst

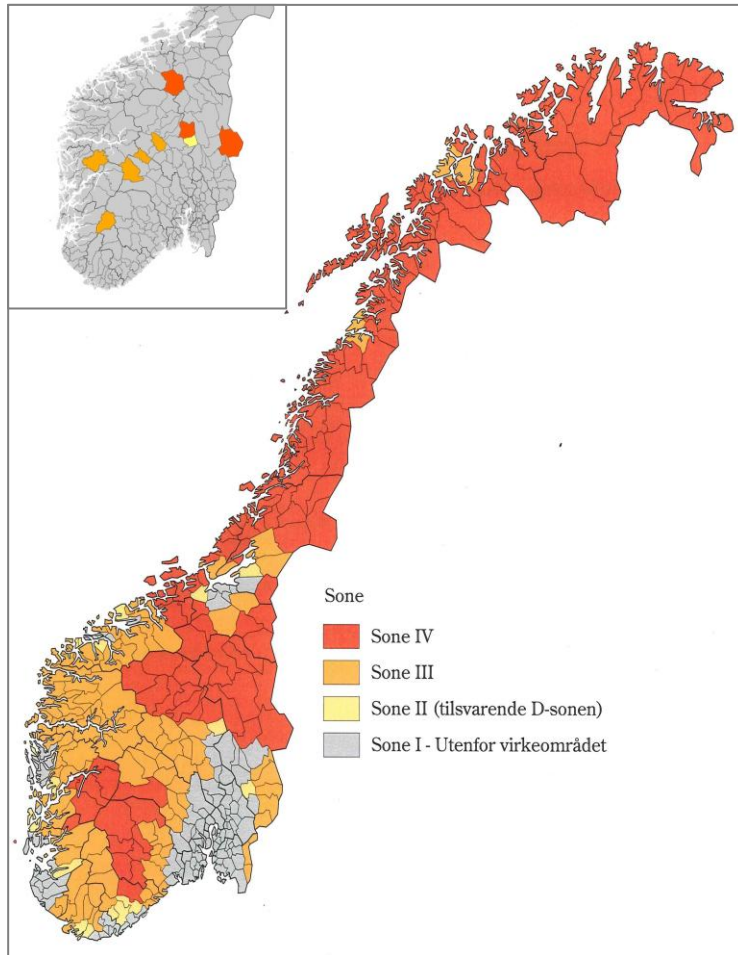
Tab. 2.1.b. Antall fritidsbygninger (kode 161) etter distriktpolitisk virkeområde/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune. Januar 2010

Distriktpolitisk virkeområde (DPV)	Antall i alt	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	120 419	661	971	124
Sone II (D-sone)	15 086	698	794	19
Sone III	117 506	664	955	123
Sone IV	116 014	567	748	155
Store reiselivskommuner	29 661	3 040	3 296	9
Total	398 686	637	927	430

Hvor 'skjer det'?

Lokalisering - tilvekst

8%

Tab. 2.1.b. Antall fritidsbygninger (kode 161) etter distriktpolitisk virkeområde/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune. Januar 2010

Distriktpolitisk virkeområde (DPV)	Antall i alt	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	120 419	661	971	124
Sone II (D-sone)	15 086	698	794	19
Sone III	117 506	664	955	123
Sone IV	116 014	567	748	155
Store reiselivskommuner	29 661	3 040	3 296	9
Total	398 686	637	927	430

Tab. 2.2.b. Tilvekst 1997-2010. Antall fritidsbygninger (kode 161) etter distriktpolitisk virkeområde/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune.

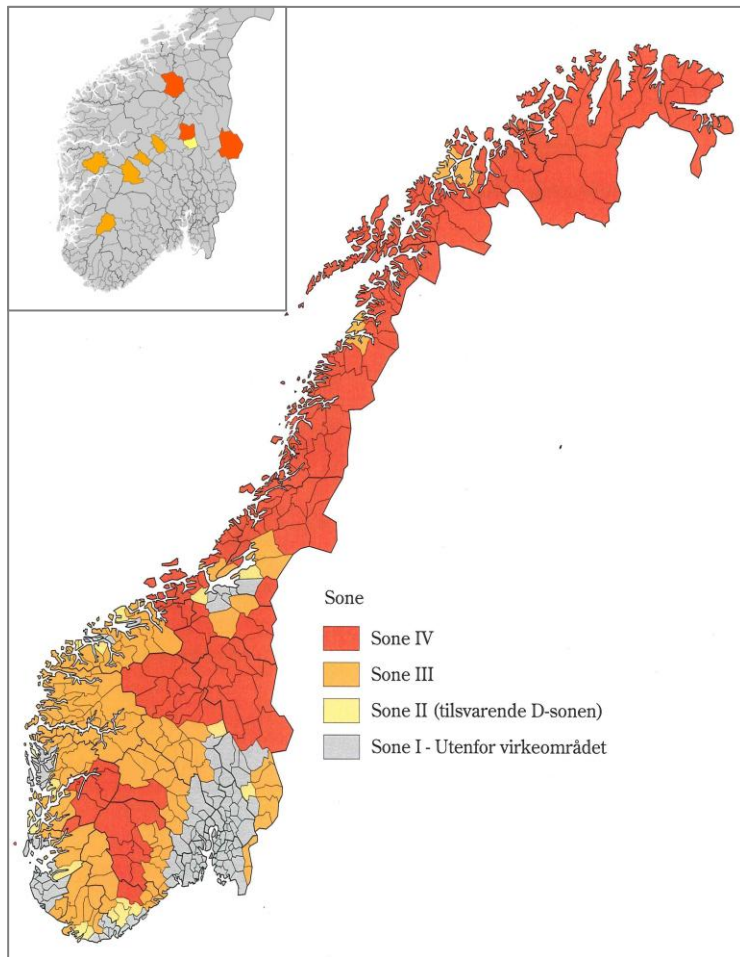
Distriktpolitisk virkeområde (DPV)	Tilvekst i alt, antall	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	5 482	23	44	124
Sone II (D-sone)	2 710	107	143	19
Sone III	23 415	116	190	123
Sone IV	23 822	112	154	155
Store reiselivskommuner	7 551	787	839	9
Total	62 980	86	146	430

12%

Hvor 'skjer det'?

Omsetning og verdi

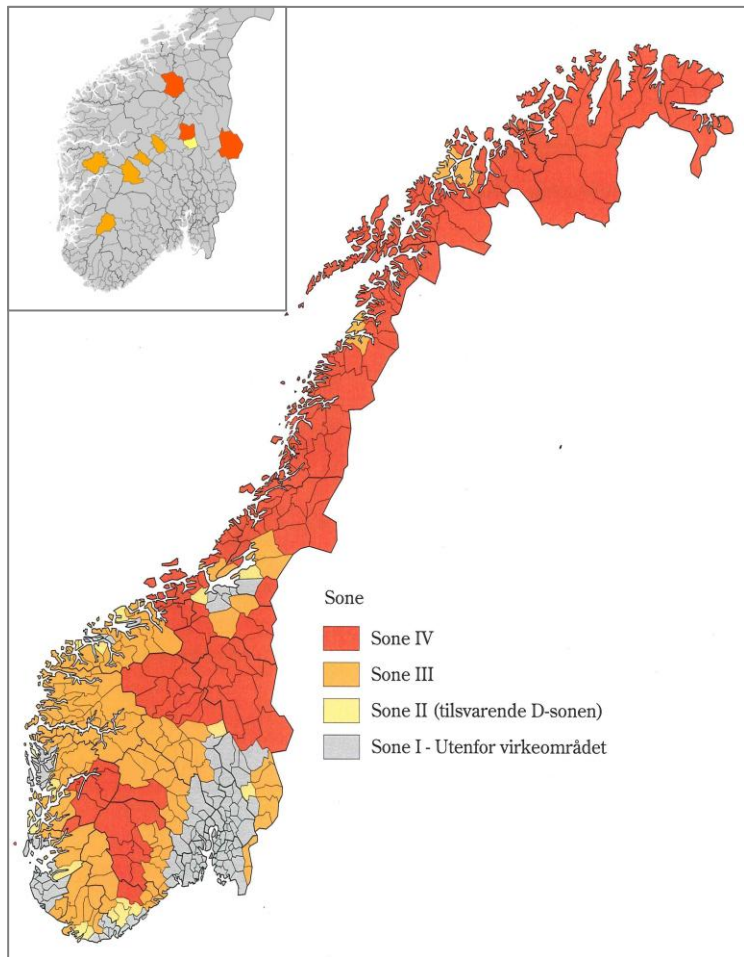

Tab. 2.3.b. Antall fritidseiendommer med bygning i fritt salg etter distriktspolitisk virkeområde/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune. 2009

Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Antall omsatt ialt	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	2 108	12	17	121
Sone II (D-sone)	431	16	24	18
Sone III	2 661	13	22	120
Sone IV	2 464	10	17	149
Store reiselivskommuner	1 108	98	123	9
Total	8 772	12	21	417

Hvor 'skjer det'?

Omsetning og verdi

13%

21%

Tab. 2.3.b. Antall fritidseiendommer med bygning i fritt salg etter distriktspolitisk virkeområde/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune. 2009

Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Antall omsatt ialt	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	2 108	12	17	121
Sone II (D-sone)	431	16	24	18
Sone III	2 661	13	22	120
Sone IV	2 464	10	17	149
Store reiselivskommuner	1 108	98	123	9
Total	8 772	12	21	417

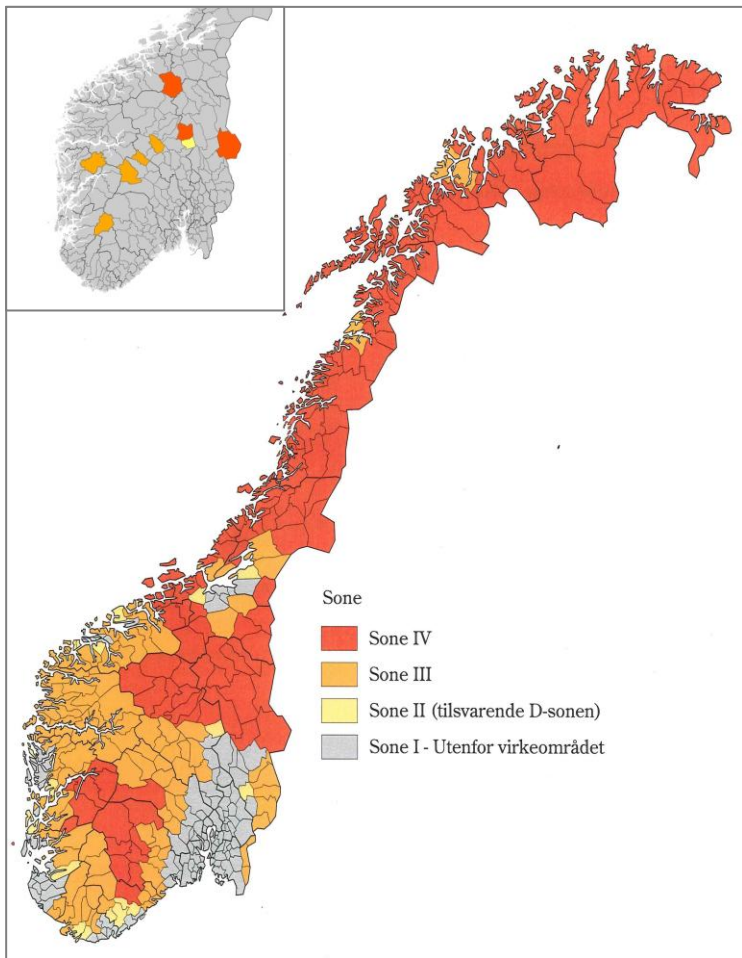
Tab. 2.4.b. Omsetning av fritidseiendommer med bygning i fritt salg. Samlet kjøpesum etter distriktspolitisk virke-område/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune 2009. 1 000 kr.

Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Samlet kjøpesum	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	3 258 542	14 186	29 623	110
Sone II (D-sone)	544 007	10 745	32 000	17
Sone III	3 291 665	9 928	29 390	112
Sone IV	2 290 378	5 727	17 351	132
Store reiselivskommuner	2 515 254	233 366	279 473	9
Total	11 899 846	9 854	31 315	380

Hvor 'skjer det'?

Byggeaktivitet

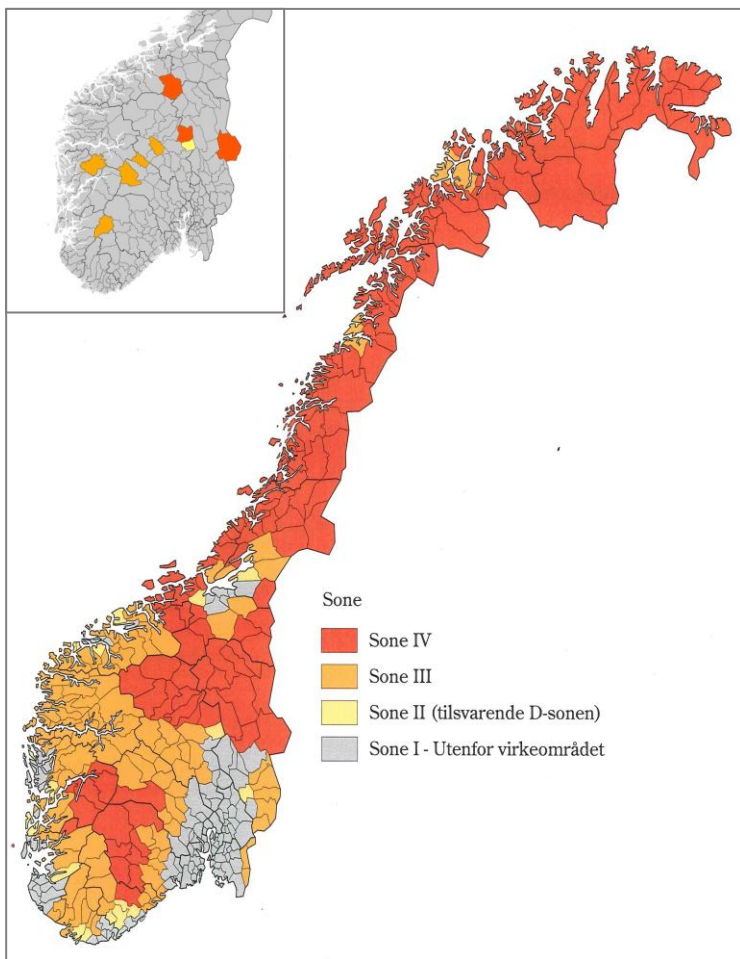

Tab. 2.6.b. Fullført areal i fritidsbygg etter distriktpolitisk virke-område/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune 2009. Kvadratmeter.

Distriktpolitisk virkeområde (DPV)	Areal i alt, m ²	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	68 875	115	555	124
Sone II (D-sone)	20 128	271	1 059	19
Sone III	168 792	407	1 372	123
Sone IV	104 607	115	675	155
Store reiselivskommuner	128 298	14 176	14 255	9
Total	490 700	210	1 141	430

Hvor 'skjer det'?

Byggeaktivitet

Tab. 2.6.b. Fullført areal i fritidsbygg etter distriktspolitisk virke-område/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune 2009. Kvadratmeter.

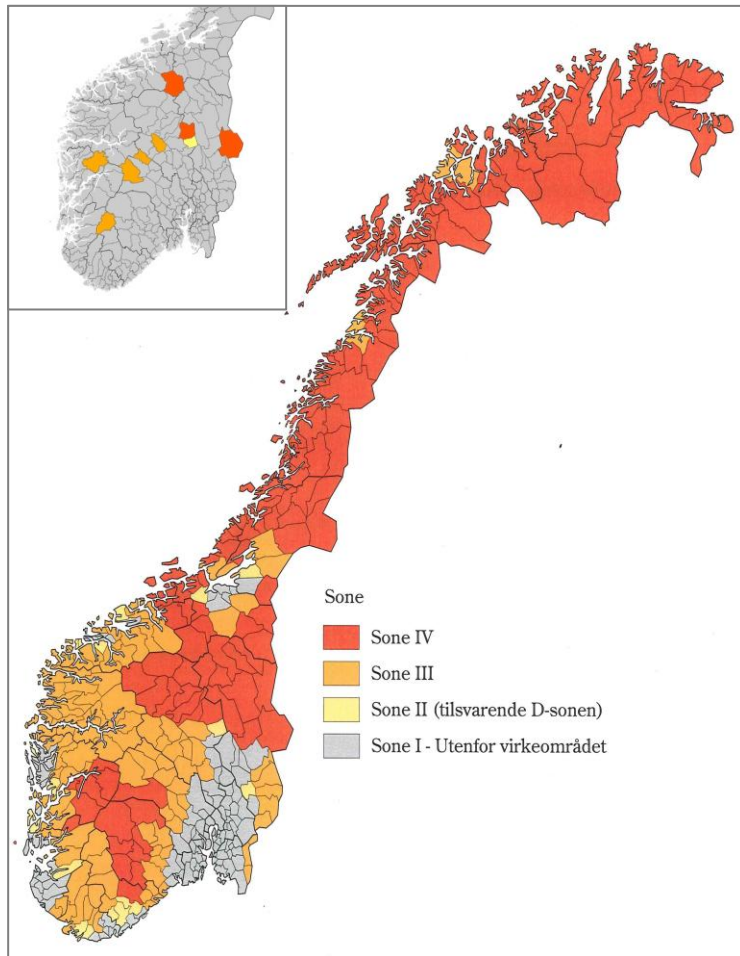
Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Areal i alt, m2	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	68 875	115	555	124
Sone II (D-sone)	20 128	271	1 059	19
Sone III	168 792	407	1 372	123
Sone IV	104 607	115	675	155
Store reiselivskommuner	128 298	14 176	14 255	9
Total	490 700	210	1 141	430

Tab. 2.8.b. Påbegynt areal i fritidsbygg etter distriktspolitisk virke-område/reiselivskommune. I alt samt median og gjennomsnitt pr kommune 2009. Kvadratmeter.

Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Areal i alt, m2	Median-kommune	Gj.snitt (kommune)	Basis (N)
Utenfor	87 340	246	704	124
Sone II (D-sone)	27 346	964	1 439	19
Sone III	178 683	782	1 453	123
Sone IV	166 542	383	1 074	155
Store reiselivskommuner	97 802	10 246	10 867	9
Total	557 713	472	1 297	430

Hvor 'skjer det'?

Omvandling – ressurskamp ?

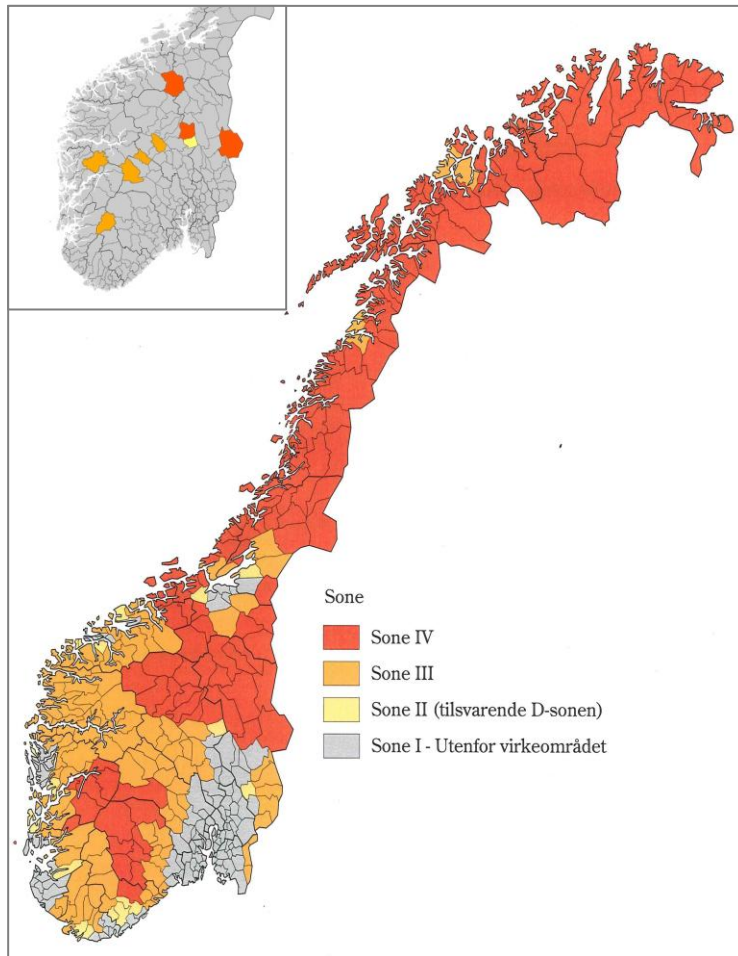
Tab. 2.11.b. Fritidsbygningens opprinnelige formål etter distriktpolitisk virkeområde/reiselivskommune. Prosent. Des 2010.

Distriktpolitisk virkeområde (DPV)	Bygget som fritidsbolig	Tidligere helårsbolig	Tidligere våningshus	I alt
Utenfor	29,8	13,9	10,4	28,5
Sone II (D-sone)	3,8	4,4	6,0	3,9
Sone III	29,5	28,9	36,3	29,8
Sone IV	29,5	51,3	45,0	30,8
Store reiselivskommuner	7,4	1,4	2,2	7,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Basis (N)	(410 289)	(13 256)	(18 982)	(442 527)

Hvor 'skjer det'?

Omvandling – ressurskamp ?

Tab. 2.11.b. Fritidsbygningens opprinnelige formål etter distriktspolitisk virke-område/reiselivskommune. Prosent. Des 2010.

Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Bygget som fritidsbolig	Tidligere helårsbolig	Tidligere våningshus	I alt
Utenfor	29,8	13,9	10,4	28,5
Sone II (D-sone)	3,8	4,4	6,0	3,9
Sone III	29,5	28,9	36,3	29,8
Sone IV	29,5	51,3	45,0	30,8
Store reiselivskommuner	7,4	1,4	2,2	7,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Basis (N)	(410 289)	(13 256)	(18 982)	(442 527)

Tab. 2.12.b. Fritidsbygningen beliggenhet etter om kommunen har innført nedsatt konsesjonsgrense og distriktspolitisk virke-område/reiselivskommune. Prosent. Des 2010.

Distriktspolitisk virkeområde (DPV)	Standard grenser	Nedsatt grense	I alt	Basis (N)
Utenfor	72,5	27,5	100,0	(126 081)
Sone II (D-sone)	70,6	29,4	100,0	(17 295)
Sone III	69,8	30,2	100,0	(131 785)
Sone IV	81,7	18,3	100,0	(136 439)
Store reiselivskommuner	41,0	59,0	100,0	(30 927)
I alt	72,2	27,8	100,0	(442 527)

Anslag lokaløkonomiske effekter – kommunevis (2002-priser). Fra Ericsson & Grefsrud 2005:133.

	Rendalen	Gausdal	Nord-Aurdal
Antall hytter pr 1.1.05	2299	2043	3869
Fritidsboliger i % av folketallet	109%	33%	60%
Andel med fast strøm el. høyere standard	30.6%	53,4%	47,7%
Vekst i tallet på fritidsboliger 1997-05	12%	37%	10%
Persondøgn pr. fritidshus	110	154	136
Anslag kjøp kr. pr hytte – eksisterende fritidshus	20.000	34.000	31.000
Anslag direkte syss.virkn – eksist. fritidshus (antall sysselsatte)	23	35	65
Anslag direkte syss.virkn – nye fritidshus* (antall sysselsatte)	6	62	19
(antall nye fritidshus pr. år)	38	89	65
Anslag totale virkninger (nye og eksisterende) inkl ringvirkninger** (antall sysselsatte)	35	127	108
i % av sum sysselsetting	5%	6%	3%

Faste utgifter, anskaffelser og større byggeprosjekter etter utgiftspost og kommune. Pr. fritidsbolig pr. år. Prosent.

Utgiftspost	Sigdal*	Krødsherad*	Rendalen	Gausdal	N-Aurdal	Sjusjøen**
	%	%	%	%	%	%
Fyringsutgifter	45	53	43	54	54	43
Kommunale avg.	~	~	15	12	11	6
Veg-/brøyte-/p-utgifter	11	9	12	9	16	6
Andre faste (inkl. forsikring)	44	38	30	25	19	46
Faste utg, i alt (kr.)	(4229,-)	(4644,-)	(4946,-)	(8231,-)	(6008,-)	(10683,-)
Anskaffelser	31	27	43	40	46	15
Vedlikehold og reparasjoner	17	24	20	14	16	9
Ominnredning og tilbygg	53	49	37	46	38	77
Anskaffelser og bygg, i alt (kr.)	(8291,-)	(9337,-)	(11681,-)	(14936,-)	(14147,-)	(30151,-)
I alt pr fritidsbolig og år (kr.)	(13 000,-)	(14 000,-)	(17 000,-)	(23 000,-)	(20 000,-)	(41 000,-)

Kunnskapsstatus:

'Påvirker'	Lokalisering: (avstand til hjem, senter og rekreasjon /aktivitetsområder, osv)	Organisering: (av utbyggingen, entreprenørvalg, drift og vedlikeholdsansvar, osv.)	Standard: (vegtilgjengelighet, strøm, vann/ avløp/renovasjon, bredbånd, annen infra)
Virkningsområde			
Kommunaløkonomiske:	VAR, beredskap Lite	VA utbygging og drift, veg- vedlikehold/brøyting, utbygging, rekkefølger Lite	Eiendomsskatt, VAR, helse- pleie-ord Lite
Lokaløkonomiske: (virkninger som kommer på kort sikt)	Avstand senter, lokalt handlestilshierarki Mye	Utbyggingstakt, ferdighus/ snekeroppsatt, total-/del- entreprenørstruktur Lite	Bruksfrekvens, tilgjengelighet Mye
Nærings-/ bygdeutvikling: (virkninger som kan komme på lang sikt)	Aktivitets-/turisttilbud, lokale tilbud (vaktmester, ved, brøyting, oppføring, antall enheter, avstand til byen' Noe	Grunneierlag, fellesløsninger utbygging/ arrondering, næringsstruktur Lite	Bruksfrekvens, antall enheter, 'pendling til byen', hytteeierens involvement i utvikling Noe

Kort om **bruken** i de enkelte kommunene

- 3-5% ikke i bruk/kun til dagsturer
- Mellom 40 og 50 bruksdøgn i året
- Minst i Rendalen – mest i Gausdal
- Sommer er hovedsesong – ca 25 døgn
- Vinterbruken avgjør forskjeller i total bruk
- Flere personer vinterstid utjamner forskjellene målt i persondøgn (standard avgjør *muligheter* for vinterbruk)
- Utenbygds eiere mer vinterbruk – ingen forskjell sommerstid

